

jer sig om optagelse i særlige botilbud uden samtykke - særlige retsgarantier til selve beslutningen om indgrebet.

For de alvorlige indgreb i selvbestemmelsesretten stilles der særlige krav til beslutningskompetence m.v., når pågældende modsætter sig foranstaltningen.

Med forslaget tilsigtes udtømmende at afgrænse de former for magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten, der kan bruges. Dette udelukker dog fx ikke, at der herudover kan forekomme tilfælde, hvor betingelserne for at udøve nødværge eller nødret er opfyldt.

Adgangen til at anvende magt eller andre indgreb er som udgangspunkt ikke knyttet til en bestemt boform, men indgår som en mulighed når der ydes personlig og praktisk hjælp, socialpædagogisk bistand, behandling og aktiverende tilbud efter loven, når ganske særlige betingelser er opfyldt. Begrundelsen er, at det vil give væsentlige begrænsninger i mulighederne for at yde en fleksibel og individuelt afpasset bistand i velgørende boliger, hvis der er en snæver kobling mellem den lovgivning, et botilbud er etableret efter, og adgangen til at gøre sådanne indgreb i den enkeltes dagligdag, som lovforslaget omhandler.

Beslutningskompetence m.v. for de enkelte indgreb er opstillet i et skema som bilag 2 i forslaget.

3.2.2 Alarm eller pejlesystemer

Det foreslås, at det klagøres hvilke former for alarm- eller pejlesystemer, det er lovligt at anvende.

Foranstaltninger, der alarmerer personalet eller andre i husstanden, når en person med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne konsekvent forlader boligen eller er ved at forville sig ud, er hensigtsmæssige. Der skal alene være tale om systemer, som signalerer, at en person er ved at forlade eller har forladt boligen, og systemer, der tjener til at genfinde en bortkomne person. Der er ikke tale om systemer, som overvåger den enkeltes færden i øvrigt. Med en positiv afgrænsning er det formålet at skabe klarhed over, hvilke metoder der ikke kan anvendes.

Der vil således ikke være adgang til at etablere lukkede botilbud, hvor yderdøre er aflåste på en måde, der forhindrer beboerne i at komme ud, herunder anvendelse af kodelåse.

3.2.3 Fysisk magtanvendelse i form af at fastholde eller føre til et andet opholdssted

Det foreslås, at det præciseres, i hvilke situationer og i hvilken form magtanvendelse kan finde sted.

Adgangen til at anvende fysisk magt, i form af at fastholde en person og/eller føre denne til et andet lo-

kale kan være nødvendig, når det handler om at undgå situationer, hvor den pågældende skader sig selv, eller hvor der i konfliktsituationer er risiko for, at den pågældende skader andre. Det foreslås derfor også, at der skal være adgang til at fastholde den pågældende og føre denne til et andet opholdssted.

3.2.4 Tilbageholdelse i boligen m.v.

Formålet med de omtalte alarmsystemer er at kunne lede den pågældende tilbage til fælles opholdsarealer eller egen bolig. Såfremt en person modsætter sig, skal det være muligt at fastholde vedkommende og føre denne til boligen eller til fælles opholdsrum. Det foreslås, at magt kun skal kunne anvendes under forudsætning af, at det er nødvendigt for, at den pågældende ikke udsætter sig selv eller andre for alvorlig fare, fordi han eller hun er ude af stand til at orientere sig i omgivelserne. For at denne form for beskyttelse skal være mulig, vil det være en forudsætning, at der er knyttet døgnberedskab til boligen.

3.2.5 Anvendelse af beskyttelsesmidler m.v.

Det kan for personer med svære fysiske og psykiske funktionsnedsættelser være nødvendigt at fastspænde dem til kørestol, seng, toilet m.v. for at undgå fald og tilskadekomst. Personer med nedsat fysisk funktionsevne kan have behov for de tilsvarende foranstaltninger, men kan selv give tilladelse hertil og falder således uden for den berørte personkreds.

3.2.6 Optagelse i et bedre egnet botilbud

Muligheden for at yde en tilstrækkelig intensiv bistand døgnet rundt vil ofte forudsætte, at bistanden ydes i forbindelse med et botilbud etableret efter servicelovens regler, efter den tidligere lov om boliger for ældre og personer med handicap eller efter loven om almene boliger samt støttede private andelsboliger m.v.

I enkeltstående situationer kan der være behov for at træffe beslutning om optagelse i særlige botilbud uden samtykke, hvor det er absolut påkrævet for at sikre, at de nødvendige servicetilbud kan ydes. Det drejer sig om ganske særlige tilfælde og formentlig ganske få situationer, hvor der er behov for at anvende tvang for at få en flytning gennemført. Langt de fleste situationer løses i samarbejde med pårørende og ved at overtale den pågældende til at acceptere at flytte.

Da der imidlertid kan være situationer, hvor det er tvivlsomt, om der er tale om frivillighed, foreslås det at styrke retssikkerheden på området ved at udforme klare regler om betingelserne for at træffe beslutning om optagelse i særlige botilbud uden samtykke, og